

KONTAKT

OKTOBER
2021

Gebed: Vooruitkijken

*God,
Na bijna anderhalf jaar bakens verzetten,
steeds weer denken: wanneer kan het weer?
Steeds weer aanpassen, want het kon niet,
steeds weer de teleurstelling,
en langzaam eraan wennen.*

*God,
nu gaan we weer wat open,
de wereld wordt iets groter.
We zien meer mensen,
we raken aan, hier en daar, voorzichtig.
Maar er is ook die gewenning
en die angst.
Hoe lang zal dit duren? Wanneer weer een golf?
Er komen vast weer beperkingen...*

*God,
na zoveel keer het deksel op de neus,
na anderhalf jaar zo'n gesloten leven,
blijkt het moeilijk om weer open te gaan,
om vol vertrouwen vooruit te kijken.*

*Help ons,
met de tijd nemen,
met voorzichtigheid,
met vertrouwen,
met een open vizier,
dat we weer dúrven,
met Uw zegen.*

*Amen
(Ds. Harmke Heuver)*

MEDITATIE (bij Hevormingsdag)

Je weet het ongetwijfeld, beste Maarten Luther - jij bent ook van katholieke huize – ik ben wel ooit gevormd maar nooit hervormd, noch gereformeerd. Dat weet je.

Wees maar niet bang: ik zal geen heilige van je maken.

Ik zal je niet aanbidden, geen waxinelichtje voor je branden.

Ik ben ook niet meer bang van jou. Waarom zou ik! Net als ik ben jij van huis uit een boerenjongen. Misschien heb ook jij wel eens een rozenkrans van weesgegroetjes gebeden tot je eindelijk in slaap viel.

Priester werd je. Tot dat ambt heb ik mij nooit geroepen gevoeld.

Ik stel me zo voor dat jij in die middeleeuwen waarin de kerk uitpakte met uiterlijke schoonheid en rijke pracht niet aan de leiband van de hoogwaardigheidsbekleders wilde lopen. De heren werkten met een verdienmodel door een planbureau berekend en voorgescreven, terwijl jij zag dat ontelbare armoedzaaiers in helse omstandigheden verkeerden. Mannen en vrouwen die arm en dom werden gehouden, om hen onderdanig en volgzaam te houden. Kinderen die stierven van de honger.

Jij, ook geschoold als theoloog, zocht het heil niet in uiterlijk vertoon maar in de bijbel, in de Schrift, in Gods woord, in de geschiedenis van diens volk onderweg.

Godzijdank durfde jij als het nodig was de kont tegen de kerstribbe in de kathedraal te zetten. Dat zal je niet steeds en overal in dank zijn afgenomen.

Klaarblijkelijk had je een grondige hekel aan privileges verleend aan lieden die dachten dat alles met geld te koop was. Niet aflatend ging je de strijd aan met wie dacht te kunnen bepalen wat God in de aanbidding had, met wie dacht dat God om te kopen was.

Het verhaal gaat dat je jouw 95 stellingen om de kerk te hervormen op de deuren van een slotkerk spijkerde.

In elk geval nam je onverzettelijk stelling tegen alle schone schijn, tegen de hypocrisie van de kerkelijke leiding die onder meer vanuit Rome dictaten en encyclieken produceerden en verspreidden.

Ook in deze tijd, beste Maarten Luther, heeft God het soms zwaar te stellen met zijn grondpersoneel.

Ik las dat jij je geroepen voelde om net als Jezus Van Nazareth, de kooplieden en praatjesmakers de tempel uit te sturen.

"Hier sta ik, ik kan niet anders!" sprak je.

Een man een man, een woord een woord. Enkel Het Woord was je heilig.

"Mediteren kun je leren," vertrouwde een nichtje mij toe.

Ik geloof het graag, Maarten, hervormd of gereformeerd, katholiek, oudkatholiek, Grieks katholiek of Rooms katholiek.

Ik hoef je stellingen niet eens allemaal te lezen. Ik geloof stellig dat ik op de goede weg geraak als ik de voetsporen volg van Jezus Christus. Met als enige leidraad de liefde.

Laat mij opkomen voor wie in de verdrukking zit, wie miskend wordt en vergeten. Wie wordt gepest, vervolgd en onder de voet gelopen.

Vorm mij en zo nodig hervorm mij.

Noem mij daarom maar Christen, alsjeblief. Dat vind ik een ere-naam.

Meer moet het niet zijn.

Albert Megens

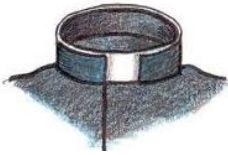

Reformatiedag (of: Hervormingsdag) is een herdenkingsdag op 31 oktober in verschillende protestantse kerken. Deze dag staat in het teken van Maarten Luther die op 31 oktober 1517 zijn

95 proteststellingen t.a.v. de katholieke kerk op de deur van de Slotkapel in Wittenberg gespijkerd zou hebben.

Uiteindelijk leidde het protest van Luther tot een breuk met de Rooms-katholieke Kerk. In de 16e eeuw zijn toen de protestantse kerken ontstaan.

Vanuit de 'pastorie'

Van U is de toekomst... en dan?

Dit jaar is het thema van de Protestantse Kerk in Nederland niet voor niets 'Van U is de toekomst'. Want die toekomst, daar hebben steeds meer mensen moeite mee om die voor zich te zien in de huidige situatie en uitdagingen. Anderhalf jaar corona heeft veel op zijn kop gezet, en maakt nog onzeker over wat er nu echt kan. Wat een duurzame manier is om echt afscheid te kunnen nemen van alle beperkingen en te leren leven met de aanwezigheid van een virus dat niet meer weg gaat? Dus weg van alle versoepelingen, waarin de logica en daarmee ook de rechtvaardigheid en gerechtigheid soms ver te zoeken lijkt, waarin mensen het gevoel hebben dat ze geen recht wordt gedaan. Wat is een duurzame manier om ook weg te kunnen komen van de dreiging dat die versoepelingen weer moeten worden teruggedraaid? Weg ook vooral van al die discussies die het geeft tussen mensen, zelfs met geliefden. Niemand die het weet. Dat maakt best onzeker over de toekomst.

Er verschuift veel.

Maar er is meer aan het verschuiven. Er zijn heel veel zaken die dringen of zich aan ons opdringen. We komen er kennelijk niet onderuit dat we radicale maatregelen nemen om de klimaatverandering tegen te gaan. Hoe je er ook over denkt; dat we iets moeten is wel duidelijk. En tegelijkertijd voelt het zo groot, en wat kunnen wij nou doen? Daarbij hebben we ook een huizen crisis van jewelste, die enorm veel vraagt van hoe we onze grond gebruiken. En boeren lijken vermalen te worden tussen die milieucrisis en huizen crisis, maar ook zij zijn een noodzakelijke bouwsteen voor een goed en duurzaam leven. Al deze crises hebben met elkaar gemeen dat we anders moeten gaan denken. En dat is moeilijk als alles met alles te maken lijkt te hebben en zoveel op z'n kop zet. Ergens denk ik dat de impasse in de formatie niet alleen iets zegt over de cultuur in Den Haag, maar ook over velen van ons.

We willen wel de toekomst in, en we hebben wel ideeën, maar hoe het nu precies moet, en wat we van die toekomst kunnen verwachten, is buitengewoon ongewis.

Ook in de kerk. Ik zie overal dat er heel veel mooie dingen gebeuren, maar ik zie ook dat de huidige situatie verlamt. Dat we op deze startzondag eigenlijk moeilijk uit de startblokken kwamen. Want wat heeft de toekomst eigenlijk te brengen? Wat kunnen we nu eigenlijk weer, en met wie? Of misschien nog meer: wat geeft het mij nog om hier te komen? En hoe geef ik die betrokkenheid aan geloof en kerk weer vorm in mijn leven?

Terug naar het oude normaal?

Op dit moment leven we in de illusie van 'terug naar het oude normaal'. Als je niet weet wat er gaat komen, dan kun je je beter vasthouden aan wat je had en hoe het ging. Dat geeft ook een beetje het gevoel dat je je leven weer wat onder controle hebt. En dus moet alles, liefst zo snel mogelijk, weer op de oude manier verder. Klaagt de NS over te weinig reizigers, alsof het een doel op zich is om zoveel mogelijk treinen zo vol mogelijk te krijgen, en staan we met z'n allen weer vrolijk in de file. Ieder heeft z'n goed recht om dat te doen, maar het gaat voorbij aan de vraag of we dit zo met z'n allen volhouden, en of de nieuwe tijd niet om nieuwe keuzen vraagt. Welke weet ik ook niet. Maar onze levenswijzen en onze zienswijzen kraken in hun voegen. En wie doorrent, rent door op straks al versleten knieën.

Het is een geestelijke nood. Een nood van een wereld die niet vooruit kan en durft te kijken. Of hooguit vanuit wat er nu is en wat we nu kunnen, en daarop een toekomstverwachting baseren. Maar of het goed komt? Dat weten we niet. We hebben de kwetsbaarheid, de vergankelijkheid en de betrekkelijkheid zo van nabij ervaren, dat we niet weten of het wel goed komt.

Ik weet het niet.

Elke geestelijke crisis biedt een opening op het moment dat je zegt: 'ik weet het niet'. Dat is ook het meest vruchtbare gebed. We kunnen van alles wensen, hopen en willen, maar vaak houden we dan met onze eigen gevouwen handen vast aan onze eigen wensen, hoop en verlangens. Een gebed met open handen met de woorden 'ik weet het niet' biedt een opening naar de toekomst.

Dan kan er iets nieuws ontstaan. Niet meer van hetzelfde dat ontkent dat tijden om iets anders vragen, maar ook, en dat is zo wezenlijk: het kan weer vertrouwen geven. In het begin van de coronacrisis zeiden een heel aantal mensen dat we wel vertrouwen moesten hebben hoor. Ik stoorde me daar heel erg aan, omdat het zo voorbij ging aan de angst die mensen ook voelden. En die mag je nu ook voelen, of het nu angst is of onzekerheid. Want: als je die durft te voelen, dan laat je pas los. Het vertrouwen waartoe mensen opriepen is een vertrouwen van vasthouden. Maar echt vertrouwen begint met loslaten. En dat betekent vooral: jezelf en anderen niet dwingen om maar gewoon weer mee te gaan in alles, maar om het open te laten. Ook in de kerk.

Toekomst

Komt het dan wel goed? Het heel eerlijke antwoord is: ik weet het niet. Ik weet het niet. Maar wat ik wel weet is dat de toekomst in Gods handen is. Dat betekent niet dat die toekomst altijd brengt wat wij hopen en verlangen. Het betekent ook niet dat als iets niet gebeurt dat Góð het dan niet zou willen. We maken van God vaak teveel degene die overal een actieve rol in heeft. Maar daarin spiegelen we onszelf te veel in hem, want wij zijn degenen die overal een actieve rol in willen hebben. En soms zit dat er gewoon niet in. Is de tijd er niet rijp voor, of is het gewoon tijd. Want voor alles wat er is onder de hemel is er een tijd. Hoe verdrietig dat ook kan zijn.

Van U is de toekomst.

Blijf dat toch vooruit kijken, juist als je voelt dat je niet weet of het goed komt: 'Van U is de toekomst'. Het gebed van het Onze Vader dat Jezus ons leerde bidden, begint niet voor niets met drie keer Úw: Úw naam worde geheiligd, Úw koninkrijk kome, Úw wil geschiede. Een abt van een trappistenklooster zei daar het volgende over in een boekje van Leo Fijen met kloosterverhalen: '

"Soms kan ik ook in de nacht niet door mijn problemen heen kijken en kom ik niet tot heldere oplossingen. Dan is de stilte heel confronterend, dan worstel ik met mijn onrust, onzekerheid en problemen. Ik probeer er dan een gebed van te maken. En als ik lang genoeg volhoud, wordt het toch stil en komen het licht en

vertrouwen terug. Dat kan soms de hele nacht duren. Maar tegen de morgen voel ik ook werkelijk de bevrijding. Dat is geweldig kostbaar. Die strijd in de stilte van de nacht hoort erbij. Ik kan dan niet anders dan de tijd nemen en volhouden in vertrouwen. En ik bid dan altijd de eerste regels van het Onze Vader: 'Úw wil geschiede, Úw rijk kome, Úw naam worde geheiligd. Dat blijf ik herhalen. Want God is er altijd, wij zijn er niet altijd. Zo ervaar ik dat.'

Vertrouwen

God is er altijd, wij zijn er niet altijd... Dat is de basis van vertrouwen. Daarin kunnen we zeggen: 'Van U is de toekomst'. En dan zelfs: 'Kome wat komt.' Dat is verschrikkelijk moeilijk. Zeker als de nacht heel donker is. Maar ook een bevrijding: wij hóeven niet te weten hoe het verder moet. Vertrouwen is geen uiting van zekerheid, maar juist van onzekerheid. Van open handen: kome wat komt. En laat me niet alleen.

Actief of onverschillig?

Een enkeling zal misschien nu zeggen: mooi, maar wat gaan we nu dóen? Of misschien concludeer je juist dat je toch niets kan doen. Dan op beiden een nuancering. Je kunt je inderdaad hullen in onverschilligheid: 'het zal allemaal wel meevallen, en wat kan ik er bovendien aan doen?'

De andere kant is dat je in activisme schiet: 'we moeten de boel rêdden!' Die laatste herken ik wel, zult u begrijpen, maar juist in deze periode waarin de energie me door de vingers glipt voel ik ook dat het dat niet alleen kan zijn. Zonder in onverschilligheid te vervallen.

Vertrouwen vraagt van die uitersten van onverschilligheid en activisme weg te gaan. Het is goed om actief te zijn. Gecombineerd met vertrouwen betekent dat dat je betrokken mag zijn en je betrokken mag tonen. Nee, je hoeft je niet overal druk om te maken en het braafste of beste jongetje van de klas te zijn, maar hou jezelf ook niet weg. Wees betrokken. Ook hier in de gemeente. Je hoeft niet alles op je te nemen en er altijd te zijn om toch betrokken te zijn. En niet bij het gebouw, maar bij de mensen, bij ons allemaal.

Betrokken en ontspanning

En het is goed om niet altijd alles wat er voorbij komt op te pakken, te becommentariëren of binnen te laten komen. Naast betrokkenheid vraagt vertrouwen niet om onverschilligheid, maar om ontspanning. Ik bid heel vaak na een vergadering de woorden van paus Johannes XXIII: 'Heer, het is Uw kerk, ik ga slapen'. Wij mogen ons leven, onze wereld, ook aan God overlaten. Het is Zijn schepping, wij zijn Zijn schepping. Dat het op sommige terreinen vijf voor twaalf is betekent niet dat jij dat altijd moet trekken. Het betekent ook niet dat je je handen er vanaf moet trekken, maar wel dat je erin mag ontspannen.

Gods Koninkrijk waar wij om bidden vraagt ook om die twee dingen: betrokkenheid en ontspanning. Wij bouwen Gods koninkrijk niet zelf, maar Gods koninkrijk wordt niet zichtbaar zonder onze betrokkenheid. En om diezelfde reden mogen we erin ontspannen: Gods koninkrijk komt er toch wel, want zei God niet in Jesaja: 'Zie, ik ga iets nieuws beginnen, het is al begonnen, heb je het nog niet gemerkt?'

Op aarde zoals in de hemel

Dit gaat ook over de hele concrete uitdagingen waar we voor staan in onze tijd. Ze vragen om betrokkenheid én ontspanning. De basis daarvan is vertrouwen. Niet allereerst in ons eigen kunnen, onze eigen kracht en onze eigen energie, maar in God. God is er altijd, wij zijn er niet altijd. En ook niet als onbeperkt zelfvertrouwen. Vertrouwen is geen uiting van zekerheid, maar juist van onzekerheid. Daarom: 'Van U is de toekomst, kome wat komt. Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk komen, Uw wil geschiede... op áárde zoals in de hemel.'

Verandering samenstelling kerkenraad

In de afgelopen maanden heb ik gesprekken gevoerd met een aantal kerkenraadsleden over hun plaats in de kerkenraad, hun perspectief op hun toekomstige betrokkenheid, en hoe we met elkaar de uitdagingen van de toekomst aan kunnen gaan. Dat heeft ertoe geleid dat we een nieuwe voorzitter mogen verwelkomen: Brenda Kerkdijk. Zij zal het voorzitterschap van Henk Hoogendoorn overnemen, die dat de afgelopen jaren met ongelooflijk veel en brede inzet heeft gedaan.

Martha Dank heeft aangegeven na bijna 8 jaar pastoraal ouderlingschap haar focus meer te willen leggen op het concrete pastoraat, naast al haar andere werkzaamheden. Ze blijft betrokken bij het pastoraat op een nog nader te bepalen wijze. We zijn enorm dankbaar voor de niet aflatende inzet van Martha voor het pastoraat en voor de hele gemeente met veel betrokkenheid.

Henk neemt voor de rest van zijn ambtstermijn het pastoraal ouderlingschap van Martha over, en dient zijn ambtstermijn dus uit binnen onze kerkenraad. Brenda wordt in het vervolg van haar termijn naast jeugdouderling ook ouderling voorzitter. Beiden hoeven dus niet (her)bevestigd te worden. Over het vervolg na hun huidige ambtstermijn en over het vervolg van het ambtstermijn van de andere ambtsdragers wordt nog verder gesproken.

Ondanks dat Brenda en Henk niet hoeven te worden herbevestigd zullen we wel in de eredienst stilstaan bij het afscheid van Martha en de voorzitterswissel van Henk naar Brenda. Dat doen we op zondag 24 oktober in de ochtenddienst om 9.30u.

Ik zeg daarbij 'ochtenddienst', omdat we die zondag ook een middagdienst willen houden.

Extra (doop)dienst

We mogen twee nieuwe leden verwelkomen in onze gemeente: Siem Groenendaal en Isadee Melis. Siem is de zoon van Stef en Carola Groenendaal, en broertje van Floor. Isadee is de dochter van Bart en Rosalie Melis, en zusje van Eden en Flo.

We willen de doopdienst houden op zondagmiddag 24 oktober om 15.30u. Dat vraagt enige uitleg. Twee argumenten speelden hierbij een rol: de drukte in het beperkte dienstrooster en de onzekerheid over mogelijk nieuwe coronamaatregelen in geval van een herfstpiek.

Om u als gemeente de kans te geven te reageren op de wijzigingen in de kerkenraad willen we niet kort na de kerkenraad meteen deze wijzigingen bekrachtigen, maar u volgens goed gebruik de kans geven twee weken te reageren.

Voor de doopdienst bleek het om allerlei praktische redenen niet handig deze eerder te houden (ook vanwege de korte voorbereidingstijd in mijn ziekteverlof). Later is voor beide diensten geen optie: de eigen predikant gaat in november voor in de kerk-, school- en gezinsviering en is betrokken bij de laatste zondag van het kerkelijk jaar, eeuwigheidszondag. Daarna is het al Advent.

Daarom hebben we als kerkenraad de keuze gemaakt niet te wachten met de wisselingen in de kerkenraad met het oog op de toekomstige vraagstukken en ook niet te wachten met de viering van de doop van onze twee nieuwe toekomstige leden, en houden we op 24 oktober twee diensten, waarin ik allebei voorga.

Dat heeft tot praktisch voordeel, dat mochten we terug moeten in aantallen kerkgangers, we toch voldoende gemeenteleden en gasten kunnen ontvangen in één van de diensten.

Kort en goed doen we het als volgt:

Zondag 24 oktober, 9.30u wisseling kerkenraad
Zondag 24 oktober, 15.30u doopdienst

We hopen van harte dat u met ons mee wilt vieren en onze ambtsdragers en doopkinderen en doopouders wilt omringen met uw gebed en zegen.

Met een hartelijke groet,

ds. Otto Grevink

Hoe gaan we nu verder als kerk in verband met corona?

In de vergadering van de kerkenraad op 20 september hebben we overlegd hoe we de kerkdiensten inrichten nu de overheid vanaf 25 september een aantal beperkingen wil loslaten en de landelijke kerk ons oproept om onze eigen keuzes te maken.

Rekening houdend met het aantal besmettingen en het aantal ziekenhuisopnamen op dit moment is het risiconiveau 'zorgelijk' en niet meer 'ernstig'. Omdat de ontwikkelingen voorlopig de goede kant lijken op te gaan willen we voorzichtig versoepelen. De voorzichtigheid wordt veroorzaakt door de beperkte ventilatie in ons kerkgebouw. Het onderzoek hoe die te verbeteren is in een vergevorderd stadium.

Omdat veel kerkbezoekers zijn gevaccineerd lijken ons de volgende versoepelingen verantwoord:

De ruimte tussen de aanwezigen zou van twee stoelen naar één stoel kunnen. Wie uit voorzichtigheid toch twee stoelen ruimte wil wordt daarin vrijgelaten. Deze mededeling wordt vermeld in de zondagsbrief en er kan bij binnenkomst aan herinnerd worden. De strakke aanwijzing tot nu toe door Jan Korver kan wat minder nadrukkelijk worden. Afstand houden graag, het mondkapje hoeft u niet meer te dragen.

Registreren lijkt ons niet meer noodzakelijk.

We willen meer samen zingen: voorzangers voor de preek, na de preek zingen we allemaal.

De manier waarop koffie drinken mogelijk bleek op de startzondag willen we voortzetten, ook als het bij minder mooi weer binnen moet.

De ontmoeting op woensdagmorgen kan volgens de kerkenraad met dezelfde voorzichtigheid weer plaatsvinden.

Henk Hoogendoorn

WELKOM IN GODS HUIS

Vanaf zondag 19 september zijn we als kerk weer gestart met allerlei activiteiten na de zogenoemde startdienst. Meestal is dit na de vakantie maar nu moeten we eigenlijk spreken over een nieuwe start na bijna twee jaar corona.

Na deze tijd van afstand en minder fysieke bijeenkomsten is het wellicht moeilijk om langzaam weer terug te keren naar het 'normale' leven. Voor sommigen kan dat niet vlug genoeg zijn. Anderen hebben daar wat meer moeite mee.

Dit zien we ook terug in onze zondagse erediensten. Ondanks het feit dat er opgeschaald was naar 50 en nu naar 75 personen in de kerk, blijft de teller nu zo rond de 35 personen steken. Sommige mensen hebben moeite met het aanmelden maar nu we dat losgelaten hebben zijn de aantallen niet veel hoger. Gaat het ons om de aantallen? Nee. Het gaat ons om de gemeenschap die op zondag samenkomt, dat is het kloppende hart van de kerk. Zonder deze gemeenschap van gelovigen is de kerk een leeg gebouw. Nu kunt u zeggen: 'ja maar, we kijken en luisteren thuis toch mee en zo voelen we ons ook verbonden'. Dat is ook een goed argument. We zijn heel blij dat die mogelijkheid er is. In eerste instantie natuurlijk in de coronatijd, maar nu vooral voor iedereen die vanwege ziekte of ouderdom of andere redenen niet naar de kerk kunnen komen en zich zo verbonden mogen weten. Maar om kerkdiensten uit te zenden hebben we ook mensen in de kerk nodig

die fysiek God en elkaar ontmoeten. Mensen die zichtbaar een taak in de eredienst hebben, maar ook mensen die de lofzang mee gaande houden en zo gemeenschap willen zijn.

Het was fijn dat er op de startzondag weer wat meer mensen de dienst bezochten en we hopen dat we de komende tijd meer gemeenteleden mogen begroeten. Ondanks het feit dat de regels meer versoepelen

houden we tijdens onze diensten nog steeds vast aan protocollen van voldoende ruimte en afstand. Dit gebeurt zodat iedereen zich veilig kan voelen in onze kerk met oog en begrip voor ieders standpunten. We willen een open kerk zijn waar iedereen welkom is en zich thuis mag voelen maar de keus om wel of niet te komen ligt geheel bij u of jullie. Welkom in Gods Huis, welkom thuis en niet alleen op zondag maar elk moment dat wij als gemeenschap geroepen worden om elkaar te begroeten en te ontmoeten, te steunen en te bemoedigen. We hopen iedereen weer te zien. Trouwe leden en misschien ook de leden die we minder frequent zagen. Doordat we met zijn allen een nieuwe start hebben gemaakt is de drempel van de kerkdeur ook wat lager geworden. Welkom thuis, welkom in Gods Huis.

Dieter Verbeek

Gesprek met proponent Gijs Bleijenberg

Sinds 1 mei doet Gijs Bleijenberg (voorganger in De Brug op o.a. 29-08-2021) stage in onze (dat is: Protestantse kerk Brussel) kerk, voor 6 maanden.

We willen hem graag wat beter leren kennen.

Gijs Bleijenberg (1993) komt uit Elspeet op de Veluwe, een **Biblebelt** gebied. Dus is het voor hem een hele verademing dat in de VPKB gemeenten Nederlanders van al die strekkingen in één

gemeente aanwezig zijn en dat dit amper een rol speelt! Hijzelf is van huis uit gewoon Hervormd.

Hij heeft nog een zus die werkt als pedagoog in een instelling voor mensen met een verstandelijke beperking. Zijn vader werkt bij een woningbouwvereniging als monteur en zijn moeder is leercoach in een verpleeghuis. Gijs wandelt en leest graag, maar houdt van zwemmen en duiken evenzeer!

Hoewel op de kleuterschool als intelligent getest, ging het vanaf de lagere school vanwege zijn dyslexie mis en belandde hij, na het BSO-middelbaar, op een opleiding voor sociaal assistent. Zijn intelligentie werd opgemerkt en na een stage in een asielzoekerscentrum, een achterstandswijk en een gevangenis kreeg hij de kans van daaruit verder te studeren tot bachelor sociaal assistent. Maar hij koos voor theologie!

Om zijn middelbare-school-tekort te compenseren moest hij eerst in Zwolle een opleiding '*Godsdienst en pastoraal werk*' volgen, wat hij in één jaar klaarspeelde. Toen kon hij naar de universiteit. Hij koos voor de Evangelisch Theologische Faculteit (ETF) in Heverlee, "omdat je daar studie en wonen op één campus had en dus in een leefgemeenschap terecht kwam. Dat was fijn. De kleinschaligheid maakte dat de docenten aanspreekbaar waren". In zijn jaar waren ze met zes studenten.

Hij werd lid van de VPKB-gemeente in Leuven in 2015, deed er in 2017 belijdenis en behaalde aan de ETF op 10 juli 2020 zijn Masters diploma.

In 2016 kreeg hij de gelegenheid om van januari tot juni in een uitwisselingsprogramma van de ETF – Theologische Faculteit Potchefstroom, Zuid-Afrika, te studeren.

Bij de klassieke vakken interesseerde hij zich vooral voor het vak Liturgie. Dat bevat ook de preekkunde (homiletiek).

Het viel hem op dat er een groot verschil was tussen de preken van zwarte of witte studenten. De reden is, dat hun situatie zo verschillend is – of is er meer aan de hand? Die vraag houdt hem bezig en zodra covid het toelaat hoopt hij voor enkele weken naar Zuid-Afrika terug te keren om er preken te vergelijken. Een interesse die, zegt hij, "wie weet, misschien nog wel tot een doctoraat kan leiden. Maar het is sowieso het onderzoeken waard. Bij de filosoof en theoloog Benny van de Walt heb ik in 2018 in Zuid-Afrika zijn boek gelezen '*Traditioneel Afrikaans en Koloniaal Afrikaans denken*'. Fascinerend."

Gijs maakte daar ook nog een zijsprongetje naar de Faculteit Economie en schreef zich daar in voor het vak '*Organisatorische Psychologie*'. "De vraag: hoe werken organisaties, hoe maak je vrijwilligers enthousiast, is relevant voor ons, want de kerk is toch ook een organisatie!"

Gijs heeft nu een stage van zes maanden (november–april) achter de rug in Mechelen-Noord bij ds. Jelle Brouwer, in de Keizerstraat, in dat oudste kleine kerkgebouwtje van de stad uit de 13de eeuw. “In Mechelen was het fijn opgenomen te zijn als collega van de predikanten. Jammer dat ds. Stefan Gradl van Mechelen Zuid (Zandpoortvestkerk) per 1 december vertrokken is. Want in Mechelen maakten we YouTube diensten voor en met Leuven, Vilvoorde, Mechelen-Noord en Zuid. Elk van de predikanten verzorgde de dienst om beurten, en op een vijfde zondag mocht ik het doen. Dat was op vrijdagmiddag de opname van de preek, zaterdag knippen en plakken en liederen toevoegen, zondag op YouTube.”

Ja, dat doen ze nog steeds samen.

“Ik vind het fijn dat er hier wel een *live* kerkdienst is op zondag met 15 aanwezigen. Het is toch heel anders als je fysiek tot hen kunt spreken en met hen samen kunt bidden.

In Mechelen leerde ik de structuur van de VPKB kennen en woonde ik de districtsvergaderingen bij – helaas digitaal. Corona maakte dat hetgeen me het meest na aan het hart ligt, dicht bij de mensen staan, onmogelijk was. Ik heb hier in Brussel in één week al meer gemeenteleden gezien dan in zes maanden in Mechelen: in de pastorale werkgroep en in de kerkenraad. Ja, ik ga mee dauwtrappen en dan ontmoet ik weer mensen.

Mijn ervaringen als sociaal assistent en het verblijf in de Regenboog-natie Zuid-Afrika, zitten diep en die blijf ik meenemen in mijn pastoraat en in de preken. We moeten als kerk een stem blijven geven aan de stemlozen.”

Zijn stage bij ons loopt af op 31 oktober. “Omdat ik al lid ben van een VPKB gemeente (Leuven), beperkte mijn extra pakket om predikant te worden in de VPKB zich tot een werkstukje schrijven over het Belgisch Protestantisme.

Maar de boterham wordt nog het blokken van de VPKB Kerkorde en het Kerkrecht. Hopelijk word ik aanvaard door de Commissie Ambten van de VPKB en dan ben ik beroepbaar vanaf 1 december. Ja, in Vlaanderen.”

Gesprek met Antoinette Panhuis

DE JARIGE 75+ IN OKTOBER

6 okt.	Dhr. T.A. Brouwers,
6 okt.	Mevr. A.A. Louwerse,
7 okt.	Mevr. A. v.d. Galiën-Mouthaan,
12 okt.	Dhr. J. Boezer,
14 okt.	Mevr. A. van Zutphen-Smits,
14 okt.	Dhr. D.J. Kraal,
21 okt.	Dhr. M.C. Visser,
24 okt.	Dhr. T. Veenstra,

Namens de gemeente Hartelijk Gefeliciteerd!!! Gezondheid, blijdschap, liefde en bovenal Gods nabijheid toegewenst in dit nieuwe levensjaar!

De bloemen uit de kerk gingen als be-
moediging en groet naar:
Riek Verduijn, Mw. de Rooij-Bogers,
Mw. Schapers-v.d. Galien,
Fam. Knoop, Dhr. Both en
Nel Wagemakers

MUTATIES

Verhuisd:

Dhr. en Mw. Hulst
Naar Dussen

Mw. Muilwijk (Marieke)
Naar Waalwijk

Toekomst

*Steeds slaat een nieuwe golf stuk op het strand,
verlegt de grens van water en van zand.
Steeds klimt vanaf de horizon nieuw licht,
dan komt de dag en gaat de nacht weer dicht.*

*Soms lijkt het of de wereld is vergaan,
geen hand voor ogen en geen weg te gaan.
Je valt en bent te moe om op te staan.
De toekomst lijkt niet langer te bestaan.*

*Je kunt niet verder met je ogen dicht.
Steeds klimt vanaf de horizon nieuw licht!
Wie zich verliest in droefheid en gemis,
vergeet wat was en bleef en komt en is.*

*Het leven vraagt vertrouwen, hoop en moed,
geloof in "ooit is alles héél en goed".
Steeds slaat een nieuwe golf stuk op het strand.
Er is nieuw leven aan de overkant.*

Dit gedicht over gemis en vertrouwen is geschreven door Joke Verweerd. Zij ging met de predikanten Paul Visser en Rob Visser in gesprek over verdriet, liefde en veerkracht.

STARTZONDAG

Zondagmorgen 19 september. Er is iets bijzonders met al die kerkgangers. Ze dragen allemaal een mooie bloem met zich mee. Dat wordt een bijzonder boeket op die tafel voor in de kerk. Ja, het zijn zoveel bloemen dat het zelfs twee boeketten worden. De reden is: het is een bijzondere dienst, het is de STARTZONDAG.

Dat wil zeggen: de start van het nieuwe seizoen, een begin, nieuwe bagage, inspiratie om aan de slag te gaan als gemeente. Maar dat zal niet zo uitbundig zijn, nog even wachten hoe Covid-19 zich gedraagt. Maar op deze zondag begonnen we enthousiast.

Er waren weer gezellig veel kinderen in de kerk. Gezellig ze moesten wel even aan Bennie wennen. Want Bennie was wel érg enthousiast. Daar schrokken sommige kinderen van.

Maar daar werden wij niet door ontmoedigd. Prachtig klonk het lied van Sela: Vol van hoop.

De overdenking ging over het jaarthema van de PKN: **'Van U is de toekomst'**. Een variatie op een gedeelte uit het 'Onze Vader: Uw koninkrijk kome'. Een overdenking om nog eens te beluisteren via de bekende kanalen. Wij worden opgeroepen om ontvankelijk en waakzaam te leven van genade. Zelf dingen doen en verantwoordelijkheid nemen en tegelijk op God vertrouwen. Of anders gezegd; vanuit het vertrouwen dat we in Gods hand zijn, in beweging komen. Ons voortbestaan als individu, als kerk, als samenleving, als aarde hangt niet van ons af. Maar zoals het thema zegt: 'Van U is de toekomst'.

Fleuriger had onze toekomst niet kunnen beginnen dan met de bloemen die iedereen meegebracht had. Een bont boeket van een bont gezelschap, symbool voor onze kerk. Maar elke bloem past toch in het boeket.

De boeketten zijn bestemd voor Nel Wagemakers en Jan Korver.

De video 'You never walk alone' bracht veel herkenbare momenten in beeld van de activiteiten waaraan Laudate, Phoné en Sirena hebben meegewerkt. Het bracht een glimlach van herkenning op de gezichten.

Er zijn veel nieuwsgierige blikken langs de wanden gegaan. Daar hingen zo'n 20 posters. Louise van Elderen had een keuze gemaakt uit vele foto's die tijdens de diverse activiteiten in onze kerk gemaakt zijn. Het blijft nog een weekje hangen om te genieten van de terugblik op kerstmarkt, doopdienst, kinderkerstfeest, paaschallenge en nog veel meer.

Een sfeervolle en bemoedigende dienst sluit af met: *Vervuld van Uw zegen, gaan wij onze wegen van hier, uit dit huis waar Uw stem wordt gehoord.*

We sluiten onze startzondag af met koffie drinken. Na ruim anderhalf jaar konden we ook weer eens gezellig kletsen na de kerkdienst onder het genot van een kopje koffie of thee. De meeste leden pakken buiten een kop koffie en kiezen voor een zonnig plekje om het op te drinken. Het is allemaal nog wel een beetje behelpen, maar de sfeer is goed. Dat wordt onderstreept met het lekkere appelgebak en MonChoutaart. Zodat was nog eens een startzondag!!!

Rien en Riny Visser

De vaas met bloemen

Voor de startzondag had de bloemencommissie het mooie idee om iedereen een bloem mee te laten nemen die voor de dienst in een boeket verwerkt werden. Het resultaat mocht er zijn. Van alle bloemen werden twee prachtige boeketten samengesteld die als groet, waardering en bemoediging vanuit onze gemeente naar Jan Korver en Nel Wagemakers gingen. Ook mevrouw Van der Made-Lankhaar kreeg een mooie bos bloemen ter ere van haar 93ste verjaardag. Onderstaande tekst werd tijdens het bloemenmoment door Marjanne Dekkers voorgelezen.

“Op de liturgische tafel staat een vaas met bloemen, allerlei soorten, maten en kleuren.

Kijk maar eens goed naar deze vaas; deze staat symbool voor de kerk. De gemeenschap van gelovigen wordt gesymboliseerd door de bloemen die erin staan. Iedere bloem staat voor een lid van de gemeenschap, een bloem met zijn eigen kleur, geur, vorm en al deze verschillende bloemen samen

vormen een prachtig boeket. Elke bloem is individueel al mooi maar samen in een boeket komen ze beter tot hun recht en zijn ze ook duidelijker zichtbaar voor de anderen. Zo moet de kerk zijn: als een mooie bos bloemen, veelkleurig en veelzijdig. Een prachtige volle bos die gezien mag worden, waar allerlei bloemen in zitten, bloemen in volle bloei maar ook bloemetjes in de knop. Een ieder heeft zijn of haar plaatsje in de bos en te vol of te groot kan deze nooit zijn. Er is altijd wel een plaatsje om geschikt te worden in die mooie vaas die kerk heet.”

Dieter Verbeek

Dankbaar

Vorig jaar eind oktober kreeg ik het slechte bericht dat de borstkanker na 3 jaar was teruggekomen.

Een zware tijd volgde, met moeilijke besluiten; chemo en operatie.

Tegelijkertijd hadden u en wij te maken met de coronabeperkingen.

Maar wat een warmte hebben wij ontvangen in al die zware maanden. Kaarten, bloemen, aandacht.

Als ik dit schrijf staat er een prachtige gemengde bos bloemen op tafel, een deel van het veelkleurige gemeente boeket van de startzondag.

In dankbaarheid zeg ik: DANK U WEL voor uw gebeden en al uw blijken van medeleven.

Nel Wagemakers-de Ruiter

INLOOPOCHTEND KERK DE BRUG

Na bijna twee jaar is het dan bijna zover. Onze maandelijkse koffieochtend op de eerste woensdag van de maand gaat weer van start en wel op **woensdag 6 oktober** vanaf **kwart voor 10 tot 12 uur**. Vindt u het gezellig om elkaar te ontmoeten onder het genot van een kopje koffie of thee dan bent u van harte welkom. We hopen onze vaste groep dan weer te mogen begroeten maar deze

ochtend is er voor iedereen! Zo leer je ook op een andere manier de mensen binnen onze gemeente kennen en er is plaats genoeg in de herberg met inachtneming van de nog geldende regel van voldoende afstand zodat iedereen zich prettig en veilig kan voelen.

Hartelijke groet en tot dan,
het koffieteam

voor de kleintjes

Jezus trok rond door Galilea en overal waar Hij kwam zei Hij tegen de mensen: "Heb berouw over je zonden, het koninkrijk der hemelen is nabij." Op een dag aan de oever van het meer viel zijn oog op twee vissersboten die afgemeerd lagen. De eigenaars waren bezig hun netten te spoelen. Een van hen heette Simon, Jezus stapte bij hem aan boord en vroeg hem naar het diepe gedeelte van het meer te varen en daar zijn netten uit te zetten. "Mees-ter," zei de visser, "we hebben de hele nacht al gevestig en niets gevangen. Maar omdat U het zegt zal ik het doen." Hij voer het meer op en ving zoveel vis dat zijn netten scheurden. Toen wist Simon dat hij voor de Zoon van God stond. Hij viel op zijn knieën en smeekte: "Ga van mij weg, Heer, ik ben maar een zondig mens." Maar Jezus trok hem overeind. "Wees niet bang," zei Hij. "Voortaan zul je geen vissen meer vangen maar mensen." Simons broer, Andreas behoorde ook tot de vissers, en Jacobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs. Zij waren de allereerste discipelen van de twaalf in totaal en gingen met Jezus mee.

voor de jongeren

GEDWONGEN NIEUW BEGIN

Er is verschil of je er zelf voor kiest of je een nieuwe start wilt maken, of dat je dit min of meer gedwongen doet.

Een nieuwe start klinkt mooi, maar het maakt nogal uit wat de omstandigheden zijn. Kies je er zelf voor om opnieuw te beginnen, of word je door de omstandigheden gedwongen? Het maakt nogal uit of jij de beslissing neemt om je relatie uit te maken en opnieuw te beginnen, of dat je wel moet omdat je partner je verlaat. Misschien ga je dit jaar door omstandigheden zoals een verhuizing naar een nieuwe school, of kom je door zittenblijven in een nieuwe klas. Dat is anders dan wanneer je zelf kiest om na je examen door te stromen naar een hoger niveau.

In grote delen van de wereld moeten mensen opnieuw beginnen omdat ze niets meer hebben, door bijvoorbeeld bosbranden in de VS, Siberië, Frankrijk, Spanje en Griekenland, of dichterbij huis, door de overstromingen in Limburg. Stel je eens voor dat dat jou overkomt! Hoe zou je je voelen? Wat zou je doen?

Job is in de bijbel een van de mensen die alles wat hij bezit verliest, maar hij geeft niet op. En als de ballingen uit Babylon na jaren weer terugkeren naar Jeruzalem en met de herbouw van de tempel starten, huilen de ouderen die nog weten hoe het geweest is. Die weten wat ze allemaal kwijtgeraakt zijn. Wat maakt dat je dan de moed hebt om door te gaan?

Het verhaal van Noach laat zien dat je daar hoop voor nodig hebt. Hoop dat het ooit goed komt, dat het nooit weer zo erg zal worden als het nu geweest is. Noach putte die hoop uit de regenboog. Het teken van Gods belofte dat het nooit weer zó erg zal worden.

(Uit Nieuwe Oase)

Hoi ouders en jeugd,

Op **17 oktober** is er een Jeugdkerk. We hopen dat jullie niet allemaal ingedut zijn en ons in de steek laten!

Armando en ik bereiden een thema voor en we gaan er met elkaar weer een leuke Jeugdkerk van maken.

Ik zal ook zorgen voor een lekkere traktatie want het zal mijn laatste actieve Jeugdkerk zijn die ik voorbereid en uitvoer. Erwin, Elseline, Armando en Lotte zullen dit voor jullie blijven doen maar ik, Brenda, ga wat andere taken binnen de kerk doen en af en toe moet je dan keuzes maken.

Ik vind het zelf jammer want ik vind de Jeugdkerk fijn om te doen. Ik vind het heel mooi om te zien hoe jullie nadenken over moeilijke onderwerpen, meedoen met onze bedachte dingen en creatief bezig zijn als we dat van jullie vragen.

Misschien mag ik stiekem nog wel een keer aansluiten als ik het lief vraag.

Dus....kom allemaal op **17 oktober** naar mijn afscheid en vier met ons de Jeugdkerk mee.

Groetjes,
Brenda (en Armando)

Beste mensen,

Wat is er toch aan de hand? Vrijdag 3 september, een hele gewone vrijdag, of toch niet?

Vandaag is de bruiloft van Erwin en Elseline!

's Morgens om stipt 11.00u (orders van Erwin) haal ik bloemen op die in de kerk aan de stoelen komen te hangen. Ook nog een appje of ik buiten de ballonnen en de slinger op wil hangen, natuurlijk doe ik dat.

Bij de kerk aangekomen 's middags voel je al een soort van spanning....er gaat hier iets gebeuren. Er staan prachtige bloemen in de kerk, alles in wit, roze en mintgroen.

Om 18.00u ga ik weer terug naar de kerk om de laatste dingen in orde te maken en nog even het stoepje te vegen, een paar spinnewebben weghalen en dan zijn we er klaar voor. Cedrik en Carola zijn al even aan het warm spelen en warm zingen.

Kom maar op bruidspaar en familie, ons kerkske heet jullie van harte welkom op deze prachtige avond in september.

De familie druppelt binnen, de dominee komt met Bennie in de rugzak, Elseline doet nog even de haren in de krul en Erwin poetst de bril. Even blinde paniek omdat we geen kaars hebben die aangestoken moet worden, wordt ook opgelost en om 19.00u gaan we beginnen aan een mooie stap in het leven van Erwin en Elseline. De kinderen strooien prachtige mintgroene blaadjes en Elseline komt met haar mooie jurk naar voren om samen met Erwin Gods zegen te vragen over hun huwelijk.

De dienst is prachtig, een lach om herinneringen en een traan om degenen die we juist nu zo missen. Bennie vermaakt de kinderen met zijn komst. Bennie wil wel met de mooie prinses Elseline trouwen en die 'buurman' (Erwin) die er naast staat heeft geen enkele kans meer.

Carola zingt twee mooie liederen van Sela en ik heb de eer om het geschenk aan te bieden. Erwin en Elseline willen heel graag de nieuwste Bijbelvertaling als trouwbijbel maar die komt pas in oktober 2021 uit. Ze krijgen van de Jeugdraad een Bijbelsdagboek voor al het jeugdwerk dat ze samen doen en houden de Bijbel tegoed. Die gaan ds. Otto en ik samen bezorgen in Kaatsheuvel.

Een mooie dienst voor een prachtig bruidspaar. Ze vullen elkaar aan en zijn samen op weg met God aan hun zijde, de drie strengen van het koord die in de dienst centraal staat. We wensen jullie heel veel liefde toe en Gods zegen!

Brenda Kerkdijk

BLOEMEN BEZORGERS GEZOCHT

Op de startzondag werden twee prachtige boeketten samengesteld die een speciale bestemming kregen. De betreffende gemeenteleden konden deze mee naar huis nemen. Maar er stond nog een bloemetje klaar voor de 93ste verjaardag van mevrouw Van der Made, dat moest weggebracht worden. Daar zijn ook vrijwilligers voor die dat wekelijks doen. Doch dat groepje is de laatste twee jaar erg uitgedund. Nog drie dames staan op de lijst..... dus je begrijpt het

al er wordt versterking gezocht.

Is iemand verhinderd dan is er niet veel om op terug te vallen.

Het is heel aardig om te doen want je treft altijd een blijde, ver-

raste, dankbare persoon aan. Als er zich nog enkele personen

(dame of heer) aanmelden dan ben je één keer in de 6 weken aan de beurt. Zo'n bloemetje betekent veel voor onze gemeenteleden.

Denk er eens over na en meld je aan bij:

Jeanet van Oversteeg

Tel. 28 12 60

E-mail: j.oversteeg@home.nl

BEDANKT!

VOOR JULLIE
LIEVE REACTIES

Het is alweer even geleden dat we in 'kleine kring' met ons gezin vierden dat we 55 jaar getrouwd mochten zijn.

Dat is een geschenk om

dankbaar voor te zijn. Maar de 'kleine kring' werd een week later groter en groter. Dagelijks vielen er mooie kaarten in de brievenbus met lieve, hartelijke en meelevende wensen. Ze zijn intussen in een mooi doosje opgeborgen. Maar zo af en toe lees ik er weer een paar. Wat is het fijn om bij een gemeente te horen waar men betrokken is op elkaar, waar men samen een gemeenschap vormt. Hartverwarmend!!!!!! Lieve mensen hartelijk, hartelijk dank voor jullie meelevende kaarten en appjes!!!!

Een rijke herinnering aan onze smaragden huwelijksdag.

Rien en Riny Visser

KING – Kwaliteit In Niets Geëvenaard

Sommigen van ons zullen vanuit het verre verleden KING associëren met de zondagse kerkgang. Het witte tabletje dat ons door de preek kon helpen. Weliswaar waren kerkgangers niet de primaire doelgroep voor de producent, maar wel een belangrijke. Er werd in de begintijd dan ook driftig in allerlei kerkblaadjes geadverteerd. Ook dominees zochten al even druk naar een verklaring voor het gebruik van pepermunt in de kerk. Zo zouden hervormden meer FAAM-pepermunt gebruiken, terwijl gereformeerden juist KING prefereerden.

Laatstgenoemden beweerden dat het snoepje hen langer "wakker en oplettend" hield. De preken van hun predikanten waren langer en complexer... Het veelvuldig gebruik van pepermunt in de protestantse diensten bracht Stef Bos ertoe het lied "Pepermunt" te schrijven;

Het wordt gefabriceerd in Friesland / het heeft een koninklijke naam, het is de protestantse cocaïne / voor de gereformeerde junk.

Maarten 't Hart beschreef in een essay hoe hij met 3 KING-pepermuntjes de dienst door kwam en precies wist aan de grootte van het pepermuntje waar hij in de dienst was. Hij noemde het essay: "Het witte horloge".

KING en de dominee

Een zekere ds. Doornbos uit Raamsdonksveer stimuleerde het nuttigen van KING tijdens de dienst. Hij had in het boekje 'De taal der kruiden' gelezen dat 'de reuk van mint' de mens vrolijk en blij maakte. Ene ds. J.H.C. Olie daarentegen betitelde de 'pepermunt-zuigerij' als een rare gewoonte. Hij ergerde zich mateloos aan het snoepgedrag tijdens de kerkdiensten. Eén KING kon wat hem betreft nog nèt, maar een hele rol was uit den boze.

Er waren ook predikanten die de organisten verzochten het naspel van het lied vóór de preek wat langer te laten duren, zodat kerkgangers de gelegenheid kregen iedereen van een pepermunt te voorzien en zij zonder geroezemoes aan hun preek konden beginnen.

In de loop van de jaren zijn er veel variaties op KING bijgekomen. Maar de gewoonte om voor het begin van de preek een pepermuntje te nemen hebben sommige gemeenteleden erin gehouden. Persoonlijk krijg ik vaak een 'KINGETJE' van een buurman of buurvrouw waar ik, voorzichtig zuigend, een eind mee kom tijdens de preek.

Nog een klein weetje: De merknaam KING (de eerste rol rolde in 1927 in Sneek van de lopende band) is inmiddels, net als de merken Venco, Red Band en Sportlife, gedeponeerd bij zoetwarenbedrijf CLOETTA. Een bedrijf met wereldwijde vestigingen. Een van hun kantoren is gevestigd in Oosterhout. Lees de wikkel van de KING-rol er maar op na.

Bron: Nieuwsbrief PCOB Oosterhout

Protest...protesteren...protestanten

Inleiding

Deze week luisterde ik naar de radio en daar werd gesproken over protestanten. Ik spitste mijn oren...Het ging over *het Woonprotest* in Amsterdam (zondag 5 september). In oktober staat eenzelfde actie gepland in Rotterdam. Wat is er aan de hand?

Woningnood

De demonstratie in Amsterdam moet het begin zijn van een reeks acties in heel Nederland. Ze hopen hiermee steun te krijgen van veel Nederlanders om zo de politiek te dwingen om met oplossingen voor de woningnood te komen.

Impact

Eigenlijk ging het niet om protestanten (die protest voeren?), maar over demonstranten. Bepaalde schaamte kwam bij mij op: ik noem me zelf Protestant, ben lid van de Protestantse kerk in Nederland. Ben ik dan onderdeel van een protestbeweging? Ja, toch eigenlijk wel, want het protestantisme is een 500 jaar (sinds de reformatie) oude vernieuwingsbeweging in de wereldkerk. Zijn geheim: protest en getuigenis. Het begon met het protest tegen Rome, maar dat is verbreed en verdiept tot een wereldwijde beweging die een blijvende impact heeft op wereld en cultuur. Naar schatting is 10 procent van de wereldbevolking protestants, maar

de impact is veel groter. Het protestantisme is breed en vernieuwend uitgewaaierd over de gehele wereld.

Ontstaan

De term protestant was aanvankelijk een scheldwoord, maar werd uiteindelijk een eretitel. De term als zodanig komt van het woord "protestatio", een protest van Duitse staten en steden op de rijksdag te Spiers (1529) tegen de beslissing van koning Ferdinand om alleen rooms-katholieken godsdienstvrijheid toe te kennen, een herroeping van een eerder genomen besluit.

Dat gaf de stoot tot het protestantisme als unieke vernieuwingsbeweging, die zich kenmerkt door "protest" en "getuigenis". Getuigenis van het geloof in God, de kracht van het Woord, en protest tegen alles wat een vertekend beeld van God geeft en mensen knecht, angst aanjaagt of tot ontmenselijking leidt. In de huidige (geseculariseerde) samenleving blijven protestanten protesteren en getuigen. Zij laten zich niet terugdringen tot de privé-sector en het houden van erediensten achter de gesloten deuren van gebouwen.

Gelezen

Iemand die ergens tegen protesteert noem je dus beslist NIET 'protestant'. Je noemt zo iemand een 'tegenstander', een 'andersdenkende', 'de andere partij', 'diegenen die het ermee oneens zijn' of zoiets, je kunt hier heel creatief mee zijn natuurlijk, er zijn veel woorden of omschrijvingen die passen. Als ik even snel zoek op Van Dale krijg ik dit: "1 pro·tes·tant de; m,v -en algemene naam vd leden vd christelijke kerkgenootschappen, na en door de Reformatie ontstaan 2 pro·tes·tant bn protestants".

Het lijkt me toch overduidelijk dat Van Dale in staat moet worden geacht om de betekenis van 'protestant' als iemand die het er niet mee eens is ook op te nemen in het woordenboek. Dat ze dat niet gedaan hebben is voldoende voor mij om aan te nemen dat een protestant niet iemand is die het ergens niet mee eens is, maar dat dit woord slechts opgaat voor iemand die er protestants christelijke opvattingen op nahoudt.

P.S. Protestant is ook geen geloof. Protestant is een stroming van een geloof.

Henk Spuijbroek

Twijfelen, goed voor u!

Ik -Tolleke- zit regelmatig in kerk 'De Brug'. En daar zit ik de laatste weken weer. Dat voelt goed. Vanmorgen waren er meer dan 40 kerkgangers. Daar kan zeker nog meer bij. Tolleke vindt dat we veilig kunnen 'kerken'. Het valt mee met de aerosolen, want er zijn maar vier zangers. Dus Tolleke vindt dat er best meer mensen naar de kerk mogen komen. Want thuis mis je de fijne sfeer die een predikant kan oproepen. Ook al gaat het over een lastig onderwerp: twijfelen. Ds. Tacken bekent eerlijk dat hij ook weleens

twijfelt. Wat moet je nou allemaal geloven? Is het wel waar wat je hoort en leest? Mensen wees niet bang om te twijfelen. Je bent in goed gezelschap. Wat een twijfelaars waren de discipelen die een jongeman niet konden genezen vanwege hun twijfelende geloof. Tolleke is helemaal weg van de vader van die jongeman uit Marcus 9. Uit volle borst hoor ik hem zeggen: ik geloof! Maar dan met een zachte stem er achteraan: kom mijn ongeloof te hulp.

Twijfelen, dat doet iedereen toch weleens? Tolleke ook, hij is niet zo'n hemelbestormer. Tacken doet z'n best om ons duidelijk te maken dat twijfelen best mag. In een goed huwelijk is ook wel eens ruzie. Degene die zegt dat het altijd koek en ei is binnen hun relatie, doet je het voorhoofd fronsen. We gaan zelfs op de wiskundige toer met een ellips. Sterker dan een cirkel is de ellips met zijn twee brandpunten. Brandpunten met namen als 'twijfel' en 'vertrouwen' zorgen voor een sterke boog. Twijfel heb je nodig om te groeien. Klopt, Tolleke kan niet alleen maar opwekkingsliederen zingen, mijmert hij onder het orgelspel na de preek. Maar dan hoort hij al weer zingen: *Spreek Gij het woord dat mij vertroosting geeft, dat mij bevrijdt en opneemt in Uw vrede.*

Tolleke gaat opgewekt, twijfelend verder.
Tot een zondag,
Tolleke Bijbelvast

IK TWIJFEL

EN KOM BOVEN

de vader van *Loesje*
POSTBUS 1945 6801 DA ARNHEM

Herziening NBV-bijbelvertaling: de NBV21

Bij het verschijnen van de NBV in 2004 riep het NBG iedereen op om feedback op de vertaling te geven. Alle reacties zouden worden meegenomen om de vertaling bij te werken. De respons was overweldigend.

Het NBG kreeg veel waardevolle informatie: dingen als vertaalfoutjes of onduidelijke zinnen, maar ook over hoe de lezers deze bijbelvertaling ervaren in hun dagelijkse leven. In de vele brieven, e-mails, dossiers, artikelen en boeken werden bovendien enkele duizenden suggesties gedaan om de vertaling te verbeteren.

Het is een unieke situatie dat zoveel bijbellezers hebben meegedacht over de vertaling. Het laat zien hoe de Bijbel leeft en hoe intensief die gelezen wordt. En voor het NBG bood dit een unieke kans. Mede dankzij de inbreng van bijbellezers kon de vertaling sterk verbeterd worden. De NBV is een vertaling voor iedereen, de NBV21 is ook v n iedereen.

Met de NBV21 zetten we een grote stap vooruit. De vertaling is bijgewerkt, up-to-date gemaakt en verbeterd. En dat is nog niet alles. Doordat we hebben geleerd van alle feedback van lezers hebben we de vertaling ook over de hele linie kunnen bijsturen. Mooie taal, goed leesbaar en begrijpelijk, en tegelijk een vertaling die je dicht bij de bron brengt.

Van 2016 tot 2020 heeft het NBG gewerkt aan de revisie van de Nieuwe Bijbelvertaling. Het vertaalteam heeft de tekst van de NBV vers voor vers tegen het licht gehouden en aan de brontekst getoetst. Zo hebben we op een heel zorgvuldige manier de vertaling over de hele linie verbeterd en aangescherpt.

Het vertaalteam heeft ruim twintigduizend kwesties bekeken. Daar zaten ook alle suggesties van lezers tussen. In zo'n twaalfduizend gevallen hebben ze iets aan de vertaling veranderd (eerbiedshoofdletters niet meegeteld). Ze hebben stap voor stap gewerkt aan een vertaling die al het goede van de NBV combineert

met alles wat nog beter kon. Het resultaat: een vertaling die vertrouwd voelt én als nieuw.

Van NBV naar NBV21

De NBV biedt een getrouwe weergave van de brontekst in natuurlijk Nederlands. Kenmerkend voor de NBV is de bijzondere aandacht voor het eigen karakter van ieder bijbelboek. Genre, stijl, en tekstkenmerken klinken in de vertaling goed door. Bovendien is steeds heel goed gelet op de voorleesbaarheid van de tekst.

De NBV is een interconfessionele vertaling waarin is meegewerkt door experts uit veel verschillende kerkelijke stromingen. Het Nederlands Bijbelgenootschap werkte hierin samen met het Vlaams Bijbelgenootschap, de Katholieke Bijbelstichting en de Vlaamse Bijbelstichting. De NBV is bedoeld als standaardvertaling voor het hele Nederlandse taalgebied.

De NBV21 is de opvolger van de NBV. Het is hetzelfde bouwwerk, maar vernieuwd en verstevigd. De afgelopen jaren hebben we de vertaling vers voor vers getoetst aan de brontekst. Onze conclusie: de NBV is een solide bouwwerk, dat de toets der kritiek dikwijls met glans doorstaat. Maar toch viel er veel te verbeteren. De kwaliteit en sterke kanten van deze vertaling komen in de NBV21 scherper naar voren, en alles wat nog te verbeteren viel is aangepast.

Wat is er nieuw in de NBV21?

Eerbiedshoofdletters

In de NBV worden geen hoofdletters gebruikt in woorden die naar God verwijzen, zoals 'hij', 'u' en 'hem'. Veel lezers betreuren dat. Over geen enkele andere kwestie zijn zoveel brieven geschreven als hierover. Deze kritiek kwam van lezers uit verschillende stromingen. En het blijkt ook na ruim vijftien jaar NBV geen kwestie van wennen te zijn. Voor veel lezers zit dit heel diep. Ze ervaren het als een gebrek aan eerbied.

Het NBG heeft daarom besloten om de eerbiedshoofdletters in te voeren in de NBV21. De persoonlijke voornaamwoorden die verwijzen naar God, Jezus en de heilige Geest worden nu met een hoofdletter geschreven.

Up-to-date

Dankzij wetenschappelijke studie neemt ons inzicht in de bijbelse talen en teksten telkens toe. Voor de NBV21 hebben we gebruik kunnen maken van nieuwe studies, bijbelcommentaren, woordenboeken en handboeken. Dat leidt tot allerlei verbeteringen in de vertaling.

Meer consistentie

Toen de NBV-vertalers hun werk deden, was de vertaling nog in aanbouw. Wij konden bij onze controle werken vanuit het geheel. We merkten dat we op veel punten de interne consistentie van de vertaling konden verbeteren. Niet alleen wordt de vertaling daar nauwkeuriger van, het geheel vormt daardoor ook een hechter bouwwerk. Het zal voor lezers van de NBV21 makkelijker worden om teksten die met elkaar te maken hebben te verbinden.

Slimme concordantie

Concordantie betekent dat woorden uit de brontekst op een vaste en daardoor herkenbare manier worden weergegeven in de vertaling. De NBV kiest voor slimme concordantie: woordherhaling moet betekenisvol zijn in de tekst en goed werken in het Nederlands. Voor de NBV was dit al een belangrijk principe, maar het was nog niet consequent genoeg uitgevoerd. In de NBV21 hebben we hier veel aan kunnen verbeteren. Dankzij slimme concordantie zijn motiefwoorden makkelijker te herkennen in de tekst. Dat biedt de lezer beter zicht op de thematiek en de rode draad door de tekst.

Minder is meer

Zonder interpretatie kun je niet vertalen. Maar de vraag is wel hoeveel je invult in de vertaling. Het beste is om zo te vertalen dat de lezer bij de juiste interpretatie uitkomt, maar zonder dat de vertaling die interpretatie afdwingt. Dat was ook het uitgangspunt van de NBV, maar soms is de vertaling toch te veel ingevuld. Dat was altijd bedoeld om de lezer te helpen, maar het wordt soms als storend ervaren. Bij onze controle hebben we hier op gelet. Vaak blijkt dat een iets opener formulering de kwaliteit van de tekst juist ten goede komt.

Brede basis

De NBV heeft als principe: vertaalkeuzes volgen de wetenschappelijke stand van zaken en niet de persoonlijke voorkeuren van een vertalers. Dat is grotendeels gelukt. Toch bleek er ook hier nog het een en ander te verbeteren. Bij onze toetsing hebben we steeds gekeken of de vertaalkeuzes steunen op breed wetenschappelijk draagvlak. En op dezelfde manier hebben we alle binnengekomen suggesties getoetst.

De NBV bevat een schat aan originaliteit als het gaat om de manier waarop de brontekst tot klinken wordt gebracht in het Nederlands. Dát hebben we gekoesterd in de revisie. Maar alles moet staan op een solide basis van betrouwbare interpretatie. Die basis hebben we in de NBV21 flink versterkt.

Nederlands

Het Nederlands van de NBV is van hoge kwaliteit. Het is een van de sterke kanten van deze vertaling. De taal van de psalmen is poëtisch, de taal van de brieven retorisch, de verhalen zijn pakkend. De inzet van goed en natuurlijk Nederlands draagt bij aan het leesplezier dat talloze NBV-lezers sinds 2004 ervaren. En nog belangrijker: veel lezers ervaren dat het taal is die spreekt tot hun hart.

Bij ons werk aan de NBV21 hebben we die hoge kwaliteit van het Nederlands gekoesterd en waar mogelijk versterkt. Af en toe bleken er kleine schoonheidsfoutjes in de tekst te staan; die hebben we verbeterd. En in een enkel boek viel er meer te winnen. Zo komt deze sterke kant van de NBV nog beter tot zijn recht.

De NBV21 aanschaffen?

Ik heb onlangs Het Gouden Lint benaderd of zij verschillende edities van de NBV21 op voorraad willen nemen. Dat zullen ze doen. Ook hebben zij promotiemateriaal voor ons dat ik in de kerk zal leggen, zodat u kunt kijken hoe het eruit komt te zien. Over mogelijkheden voor bestellen of intekenen zult u binnenkort meer lezen in de nieuwsbrief.

Met een hartelijke groet,
ds. Otto Grevink

Vanuit de Diaconie-/ZWOgroep

3 oktober is het Israël-zondag en daarom collecteren we voor de ontmoeting tussen de kerk en Israël. Voor de Protestantse Kerk is de relatie met het volk Israël deel van de eigen identiteit. Daarom bezinnen we ons op de Joodse wortels van het christelijke geloof, trek-

ken we lessen uit de joods-christelijke traditie en bestrijden we antisemitisme. Kernwoorden in de relatie tussen Israël en de kerk zijn gesprek en ontmoeting, zowel binnen de gemeenten als naar buiten toe. De Protestantse Kerk geeft hier vorm aan door onder andere te investeren in de relatie met de Joodse gemeenschap, bijvoorbeeld met gezamenlijke projecten.

VOEDSELBANKEN.NL
Waalwijk "De Rijglaars"

Op 10 oktober vragen wij uw aandacht voor voedselbank De Rijglaars in Waalwijk. Met de opbrengst van deze collecte (welke ook gehouden wordt in de andere aangesloten kerken van de verenigde diaconieën) wil men grotere hoeveelheden van (vers)producten inkopen (o.a. aardappels, appels enz).

31 oktober staat gepland onze eigen ZWO. Ondanks dat er geen ZWO-vertegenwoordiging meer aanwezig is in de Diaconie vinden wij het belangrijk dat dit mooie werk doorgang kan vinden en stellen wij ons ten doel dit zo goed mogelijk uit te voeren.

Namens de Diaconie,
Jenny Verhagen